

HFPC pyta Ministerstwo Edukacji Narodowej o sytuację uczniów z niepełnosprawnościami

Helsińska Fundacja Praw Człowieka zwróciła się do MEN w sprawie problemu z dostępem do edukacji uczniów z niepełnosprawnościami. Opublikowany przez Najwyższą Izbę Kontroli w 2018 r. raport wskazał, że nadal obecne są znaczące deficyty w zakresie zapewniania adekwatnego wsparcia tej grupie uczniów. HFPC zwróciła się do Ministra z pytaniem o to, jakie działania zostały podjęte w celu poprawy poziomu dostosowania systemu edukacji dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.

Kontrola NIK w szkołach i przedszkolach

Przeprowadzona przez NIK kontrola wskazała, że nieprawidłowości w zakresie zapewnienia odpowiednich warunków uczniom z niepełnosprawnościami wystąpiły w połowie szkół i przedszkoli objętych badaniem. W szczególności, dostrzeżono problemy z opracowaniem i aktualizacją indywidualnych programów edukacyjno-terapeutycznych, które określają modyfikacje i konieczne dostosowania toku edukacji do indywidualnych potrzeb ucznia. Zaobserwowano również trudności w praktycznej i rzetelnej realizacji zaleceń zawartych w orzeczeniach o potrzebie kształcenia specjalnego. Z raportu NIK wynika, że tylko 22 proc. skontrolowanych placówek było dostosowanych do potrzeb uczniów z niepełnosprawnością fizyczną. Jednocześnie kontrola pokazała, że szkoły i przedszkola nie wydatkowały wszystkich dostępnych środków, które zostały im przyznane w związku z uczęszczaniem uczniów ze szczególnymi potrzebami edukacyjnymi.

Prawo osób z niepełnosprawnościami do edukacji

Fundacja w liście do Ministra przypominała, że zgodnie z Konwencją o prawach osób z niepełnosprawnościami, obowiązkiem stron jest zapewnienie włączającego systemu kształcenia umożliwiającego integrację na wszystkich poziomach edukacji. Ponadto, Konwencja zakazując dyskryminacji w dostępie do edukacji ze względu na niepełnosprawność, wskazuje na konieczność zagwarantowania osobom z niepełnosprawnościami racjonalnych usprawnień w toku kształcenia. Wobec tego, na państwie ciąży obowiązek stworzenia takich ram systemu edukacji, który będzie uwzględniał szczególne potrzeby osób z niepełnosprawnościami. Wprowadzone w tym zakresie dostosowania powinny stanowić realny mechanizm wyrównania szans tych osób, by urzeczywistnić prawo do powszechnego i równego dostępu do edukacji.

Trudności nie tylko w Polsce

Warto przypomnieć, że w lipcu 2019 r. HFPC wspólnie z Forum for Human Rights przedstawiła Europejskiemu Trybunałowi Praw Człowieka w Strasburgu opinię przyjaciela sądu w sprawie przeciwko Rumunii. Dotyczyła ona chłopca ze zdiagnozowanymi specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, który zarzuca, że był prześladowany ze względu na niepełnosprawność w szkole publicznej. W opinii wskazano, że uczniowie z niepełnosprawnościami napotykają trudności w realizacji prawa do edukacji także w innych państwach europejskich.